

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

В И С Н О В О К

на проекти законів України

про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану, поданий народними депутатами України Микишею Д.С., Безгіним В.Ю. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 9559)

про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного чи надзвичайного стану, поданий народними депутатами України Лозинським Р.М., Васильченко Г.І. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 9559-1)

про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану та проведення дистанційних засідань рад, поданий народним депутатом України Прощуком Е.П. (реєстр. № 9559-2)

За дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянув на своєму засіданні 29 серпня 2023 року (протокол № 124) проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» (реєстр. № 9559 від 04.08.2023 р.), поданий народними депутатами України Микишею Д.С., Безгіним В.Ю. та іншими народними депутатами України, і альтернативні до нього проекти законів України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного чи надзвичайного стану» (реєстр. № 9559-1 від 16.08.2023 р.), поданий народними депутатами України Лозинським Р.М., Васильченко Г.І. та іншими народними депутатами України, і «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану та проведення дистанційних засідань рад» (реєстр. № 9559-2 від 16.08.2023 р.), поданий народним депутатом України Прощуком Е.П.

Внесення на розгляд парламенту вказаних законопроектів за визначенням суб'єктів права законодавчої ініціативи обумовлено необхідністю розширення повноважень органів місцевого самоврядування щодо надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони у період дії воєнного чи надзвичайного стану, а також врегулювання порядку проведення дистанційних засідань органів місцевого самоврядування.

У зв'язку з цим законопроект з реєстр. № 9559 запропоновано доповнити Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» положеннями щодо розширення переліку делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад в галузі оборонної роботи повноваженнями щодо надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони у період дії воєнного стану та повноваженнями щодо підготовки, подання на затвердження, організації виконання та реалізації місцевих програм підтримки сектору безпеки і оборони (зміни до статті 36 цього Закону), а також доповнити Розділ V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону новим пунктом 11³, що регламентуватиме проведення дистанційних засідань органів місцевого самоврядування в період дії воєнного стану та протягом 30 днів після його припинення або скасування.

Законопроект з реєстр. № 9559-1 для досягнення цієї ж мети передбачає віднесення до компетенції сільських, селищних, міських рад надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони у період дії воєнного чи надзвичайного стану, а до делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад в галузі оборонної роботи – підготовку, подання на затвердження, організацію виконання та реалізацію місцевих програм підтримки сектору безпеки і оборони. Крім того, законопроект з реєстр. № 9559-1, на відміну від законопроекту з реєстр. № 9559, пропонується надати можливість обласним радам у період дії воєнного стану «обирати у порядку, визначеному законом, для першого заступника голови обласної ради або заступника голови обласної ради, який здійснює повноваження голови відповідної ради, двох заступників, які мають повноваження заступників голови обласної ради», а також уточнити перелік питань, що можуть розглядатись під час дистанційних засідань органів місцевого самоврядування, та запровадити механізм прийняття рішень, за яким право ухвального голосу на дистанційних засіданнях місцевих рад та постійних комісій рад матимуть депутати, які перебувають на території України, а депутати, які знаходяться за межами України, – право дорадчого голосу (зміни до статей 26, 36, 56 та пункту 11¹ Розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Законопроект з реєстр. № 9559-2, окрім змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», передбачається також внесення змін до Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», відповідно до яких розширюється перелік делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад в галузі оборонної роботи, закріплюється на постійній основі порядок проведення дистанційних засідань місцевих рад та право депутатів місцевих рад брати участь у сесіях рад дистанційно з використанням відеозв'язку у визначених Законом випадках (зміни до статей 36, 46 та 49 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статті 49 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад»).

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу, розглянувши на своєму засіданні законопроекти з реєстр. №№ 9559 і 9559-1, визнав їх положення такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, проаналізувавши законопроекти з реєстр. №№ 9559, 9559-1, 9559-2, в цілому поділяє ідею пріоритетності підтримки сектору безпеки і оборони в умовах війни. Разом з тим, запропоновані у законопроектах способи реалізації цієї ідеї викликають низку зауважень концептуального та техніко-юридичного характеру. Зокрема, Головне науково-експертне управління звертає увагу на незавершеність механізмів правового регулювання в частині визначення суб'єкта, уповноваженого затверджувати місцеві програми підтримки сектору безпеки і оборони; необґрунтованість віднесення до делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад надання фінансової та матеріальної підтримки сектору безпеки і оборони з огляду на закладену законопроектами ідею щодо витрачання коштів саме місцевих бюджетів на підтримку сектору безпеки і оборони; невідповідність приписів законопроектів щодо поширення їх дії на рішення органів місцевого самоврядування, прийняті до набрання відповідними законами чинності, частині першій статті 58 Конституції України, відповідно до якої закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи, тощо.

Міністерство оборони України, розглянувши законопроекти з реєстр. №№ 9559, 9559-1, 9559-2, поінформувало про їх підтримку.

Під час обговорення законопроектів, а також зауважень та пропозицій, що надійшли до них, члени Комітету зазначили, що вказані законопроекти містять положення, що регулюють однакове коло питань та повторюють за суттю положення щодо регулювання одних і тих же суспільних відносин.

З огляду на це, до них може бути застосована процедура, визначена частиною другою статті 110 Регламенту Верховної Ради України, яка передбачає, що при розгляді альтернативних законопроектів головний комітет може рекомендувати Верховній Раді взяти за основу один із них або підготувати інший законопроект, який вноситься на розгляд Верховної Ради народними депутатами - членами цього комітету.

Враховуючи наведене, під час засідання Комітету на основі законопроектів з реєстр. №№ 9559, 9559-1, 9559-2 було підготовлено та розглянуто новий проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України».

За наслідками розгляду та обговорення доопрацьованого законопроекту, керуючись положеннями статей 93, 100, 102, 108, 110, 111, 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет вирішив підтримати редакцію доопрацьованого Комітетом проекту Закону та доручити народним депутатам України – членам Комітету в установленому порядку внести на розгляд парламенту цей проект як проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України

щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України».

Комітет ухвалив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проекти законів України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» (реєстр. № 9559 від 04.08.2023 р.), поданий народними депутатами України Микишею Д.С., Безгіним В.Ю. та іншими народними депутатами України, «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного чи надзвичайного стану» (реєстр. № 9559-1 від 16.08.2023 р.), поданий народними депутатами України Лозинським Р.М., Васильченко Г.І. та іншими народними депутатами України, «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у період дії воєнного стану та проведення дистанційних засідань рад» (реєстр. № 9559-2 від 16.08.2023 р.), поданий народним депутатом України Прощуком Е.П., а також підготовлений народними депутатами України – членами Комітету проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України».

Також Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу і в цілому проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України», підготовлений народними депутатами України – членами Комітету, а законопроекти з реєстр. №№ 9559, 9559-1 і 9559-2 – відхилити.

У разі прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України», підготовленого народними депутатами України – членами Комітету, за наслідками розгляду в першому читанні за основу та в цілому Комітет пропонує Верховній Раді України доручити Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування при підготовці відповідного Закону на підпис Голові Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України Комітет визначив народного депутата України, Першого заступника Голови Комітету Р.Лозинського.

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

